

Justitiedepartementet

Kriminalvården
601 80 Norrköping

Uppdrag till Kriminalvården att analysera behovet av ökad säkerhet vid frivårdskontor

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Kriminalvården att, med beaktande av de utgångspunkter som beskrivs i det följande, kartlägga och beskriva de problem avseende säkerheten som kan finnas vid Kriminalvårdens frivårdskontor. Utifrån kartläggningen ska Kriminalvården analysera om det finns behov av att vidta särskilda åtgärder. Om Kriminalvården finner att så är fallet ska de förslag som det finns anledning till lämnas tillsammans med en konsekvensanalys av förslagen.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Justitiedepartementet) senast den 31 maj 2013.

Bakgrund

I Sverige finns 34 frivårdskontor. Antalet klienter i frivården är för närvarande cirka 14 000. I sin verksamhet möter frivården, liksom Kriminalvården i stort, klienter med vitt skilda livssituationer och problem.

Många av frivårdens klienter är dömda för våldsbrott. Det är inte ovanligt att klienterna har missbruksproblem eller lider av psykisk ohälsa. Vid klientbesök vid frivårdens kontor kan det därför uppkomma situationer som innebär säkerhetsrisker för anställda och andra som vistas där. Även klienter med koppling till organiserad brottslighet kan antas medföra en förhöjd risk för hot eller våld eller en i övrigt otrygg situation vid frivårdskontoren under vissa omständigheter.

Kriminalvården arbetar aktivt med säkerhetsfrågor inom frivården. Det handlar bl.a. om att arbeta fram enhetliga säkerhetsrutiner beträffande säkerhetsbedömningar av klienter, utbildning av personal i

konflikthantering och tillgång till överfallslarm för anställda vid frivårdskontoren.

I takt med samhällets utveckling står frivården inför samma utmaningar som Kriminalvården som helhet. Det finns därför anledning att göra en fördjupad kartläggning och analys av de säkerhetsproblem och konfliktsituationer som uppstår eller kan uppstå vid frivårdens kontor och vilka behov av åtgärder som kan uppkomma med anledning av dessa. Som en utgångspunkt framstår det som angeläget att Kriminalvården ska kunna anpassa verksamheten och ha möjlighet att vidta de åtgärder som krävs för att på ett rättssäkert sätt minska risken för otrygghet hos anställda och besökare vid frivårdskontoren. Exempelvis kan det upplevas som en brist att det inte finns möjlighet att inom ramen för frivårdens verksamhet besluta om utökade säkerhetsåtgärder, innebärande exempelvis att personer som besöker frivårdens lokaler kroppsvisiteras i syfte att eftersöka vapen eller andra farliga föremål.

I detta sammanhang kan nämnas att frågan om säkerhet i domstol relativt nyligen har utretts. Detta har resulterat i att möjligheterna för domstol att besluta om säkerhetskontroll har utökats (se prop. 2011/12:63, ökad säkerhet i domstol). Skälen till lagändringen är en ökad hotbild till följd av att den anmälda våldsbrottsligheten har ökat och att de kriminella nätverken har brett ut sig och blivit fler.

Uppdraget

Kriminalvården ska göra en kartläggning och beskrivning av de problem avseende säkerheten som kan finnas vid frivårdens kontor. Utifrån kartläggningen ska Kriminalvården analysera om det finns behov av att vidta ytterligare säkerhetsåtgärder. Där så är fallet ska förslag till sådana åtgärder läggas fram. Eventuella förslag ska i första hand utgå från de möjligheter som Kriminalvården har att vidta åtgärder enligt gällande regelverk.

Behovet av åtgärder ska vägas mot människors rätt till personlig integritet och behovet av att inte riskera att skada det förtroende som frivårdens klienter måste ha för verksamheten om den ska kunna bedrivas på ett ändamålsenligt sätt.

Härutöver ska i förekommande fall Kriminalvårdens bedömningar redovisas i frågorna om vad åtgärderna ska omfatta – såväl vad gäller personer och egendom som tid och plats –, vilka hjälpmedel och metoder som ska användas, vem som ska få fatta beslut om säkerhetsåtgärder, vad som ska krävas för att ett sådant beslut ska få fattas, vem som ska utföra åtgärderna samt vad följden blir om någon vägrar att låta sig kontrolleras eller vid en kontroll visar sig ha otillåtna eller farliga föremål med sig.

Avslutningsvis ingår i uppdraget att göra en beräkning av kostnaderna för de förslag som lämnas. Utgångspunkten är att kostnaderna ska finansieras inom befintlig anslagsram.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Justitiedepartementet) senast den 31 maj 2013.

På regeringens vägnar

Beatrice Ask

Mattias Larsson

Kopia till
SB/SAM
Ju/KRIM
Ju/DOM
Ju/PO
Ju/L4
Ju/Å
Ju/L6
Ju/SI
Fi/BA
A/RS
A/ARM
S/FST